

L'indescriptible Chiloé – II

by ICM Divulga | jul. 17, 2020



Dalcahue, la pick-up, els urbanites i el vilatà

D. Lloris

Chiloé em va oferir variades anècdotes que omplirien un quadern sencer de notes, però no és qüestió d'enumerar-les totes. La primera va ser publicada en aquest mateix blog i va versar sobre l'or de Pumillahue i, ara, m'he decidit per aquesta altra com una segona mostra de les inèrcies d'uns tipus de ciutat, que es desenvolupen per paratges agrestos i de sobte es troben amb la sabata de son peu.

Crec que va ser camí a la comuna de Dalcahue que ens trobàrem davant d'una pronunciada i enfangada pendent. Germán, el nostre col·lega xilè que conduïa la pick-up, es va aturar just a la vora superior, des d'on vèiem que algú havia col·locat una llarga sèrie de travesses de fusta amb la finalitat de donar fermesa a l'enfangat terreny. El dubte consistia a confiar que l'invent aguantés el pes que preteníem passar amb nosaltres dins i els estris d'acampada amuntegats a la caixa posterior del vehicle. Sense moure'ns de l'interior del vehicle, vam avaluar la possibilitat de seguir endavant o fer mitja volta i buscar un altre sender per arribar a una de les platges que buscàvem.

En aquestes estàvem quan vam veure que, per al marge esquerre, pujava molt lentament un vilatà muntat a cavall i vam decidir esperar la seva arribada a la nostra alçada, qüestió que es va demorar més del que el flegmàtic German esperava, la seva impaciència es va posar en evidència pels jocosos i irrepetibles comentaris que va fer sobre la parsimoniosa idiosincràsia nativa.

En arribar al nostre nivell, a un gest de Germán, l'home del cavall es va aturar quedant a l'expectativa i Germán va preguntar – *“Oiga paisano usted cree que con este carro podríamos bajar por esta pendiente”*– El del cavall va quedar meditabund, sense immutar-se i sense moure cap de les múltiples arrugues que solcaven el seu rostre, al d'una estona, va contestar amb una altra pregunta – *¿Tienen caballos?* – Germán es va quedar bocabadat, es va girar diverses vegades cap a nosaltres amb els braços oberts i cara d'incredulitat cap a l'home que ja havia reprès el seu camí. Tot seguit – Germán -, va accionar les marxés alhora que remugava – *¡Chucha! – ¿Caballos? – ¡Este tiene un montón de ellos!* i, decidit, va maniobrar per iniciar el descens.

Només entrar en el terreny enfangat ho vam saber – no passaríem d'allà – i lenta, però inexorablement vam començar a enfonsar-nos de tal manera que les portes van quedar obturades i vam haver de fugir per les finestres de l'inclinat vehicle saltant a la terra més ferma situada als marges d'aquell sender.

Quan en alguna ocasió rememoràvem aquesta història, encara riem, ja que el millor va venir després. A peu, desfem el camí fins a arribar a un ranxo que havíem vist en venir. Res més albirar l'habitatge, davant les cares interrogatives dels meus companys, em va entrar un atac de riure, allà, a un costat, hi havia el cavall i l'home a qui no havíem escoltat amb prou atenció.

L'home estava enllatant una cadena al jou d'un bou i en veure'ns venir va fer un pausat i murri gest d'assentiment i movent la mà va indicar el camí per on veníem. Aquest cop sí que ho vam entendre i, capcots, en silenci, arribem al costat de l'enfonsada pick-up, vàrem enganxar la part del darrere a la cadena que el bou venia arrossegant i així poder ser tretat de l'atzucac on, Germán, confiant en els seus molts cavalls i la força de tracció del vehicle, l'havia ficat.

La història d'aquesta jornada no va acabar aquí i el fang del lloc va protagonitzar dos nous episodis.

El primer va ocórrer després de deixar la pick-up a la cura del vilatà i al tornar sobre els nostres passos vam veure un petit i flamant 4x4 tot terreny que es disposava a baixar pel mateix lloc del nostre fallit intent. No fórem a temps i vam haver d'ajudar a la parella que ho habitava a sortir-ne i indicar-los el camí que ja coneixíem.

El segon escenari va ocórrer després de decidir seguir el camí a peu fins a la platja. Mentre baixàvem el pendent que no vàrem poder superar amb la pick-up, meditava que, de ser recurrents aquestes condicions del terreny, aquest era un lloc a descartar. Ara baixàvem sense cap càrrega, però, amb tot l'equip de pesca i els bidons amb les mostres ficades en líquid conservador, seria una tasca per la qual no estava disposat a passar i, vaig decidir no continuar, vaig seure en un dels estrets passos existents a ambdós marges de camí (possiblement els utilitzats pels qui ho feien a cavall, com el paisà que havíem trobat anteriorment). Des d'on em vaig disposar a observar el descens dels meus col·legues, mentre gaudia del paisatge i em fumava unes cigarretes.

Tot d'una, em va semblar veure que Jaume, un dels tres col·legues que baixaven pel pendent, desapareixia. Això va ser molt aparent doncs portava una vestimenta de color vermell molt visible. Alhora, vaig veure com Germán i Julio, els nostres col·legues xilens, s'ajupien i tiraven d'ell.

Passat un temps vaig veure que tornaven cap a on jo em trobava – Jaume coixejant – en arribar vaig saber què havia ocasionat la seva volta. Jaume havia caigut en un gorg fangós que se'l va empassar fins a la cintura. Treure'l havia requerit un esforç tan gran que va fer-los desistir de continuar i en l'esdeveniment d'extracció, Jaume havia perdut una de les seves meravelloses i cares botes de Gore-tex. No vaig poder deixar d'evocar una experiència similar soferta, en solitari, durant la meva estada, anys enrere, en Cambaceres – Canal Beagle – Terra del Foc (Argentina).

No obstant aquests esdeveniments, escassament seductors, de les visites a platges, penya-segats i roquissars d'Ancud, Castro, Chacao, Chonchi, Cucao, Dalcahue, Guabun, Pumillahue i Quemchi, guardo enriquidores experiències, tant humanes com professionals, que espero no s'esborrin mai de la meva memòria.

AUTOR

Dr. Domingo Lloris, ictiòleg marí amb 150 publicacions, 60 projectes, 52 campanyes al Mediterrani, Cantàbric, Mauritània, Namíbia, Canal de Beagle, mar argentí, Xile, Terranova. Pioner en el mostreig a més de 1000 m de fondària.

Foto de portada: La pick-up enfonsada al fang. [Ref.: Fotomuntatge D. Lloris].



Agencia Estatal Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)

www.csic.es